

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 494

van **TOM ONGENA**

datum: 17 april 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Cultuurpactdecreet - Burgerparticipatie in lokaal cultuur- en sportbeleid

De burger van vandaag engageert zich niet noodzakelijk meer via een klassieke adviesraad. Steeds vaker wordt hij rechtstreeks betrokken (denk maar aan initiatieven zoals de burgerbegroting, online bevestigingen over de plaatsing van nieuwe bomen of nieuwe vuilnisbakken, werksessies over trage wegen, ... etc.).

Veel lokale besturen vragen zich immers af hoe ze klassieke adviesraden nog in een modern bestuur kunnen inpassen (zie bv. <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/hervorming-adviesraden>).

Nu rees ten tijde van het inwerking treden van het decreet Lokaal Bestuur al de vraag hoe artikels 6-7 van het Cultuurpactdecreet toegepast moeten worden in de huidige context.

De toenmalige minister van Sport en Cultuur antwoordde op vragen om uitleg (nr. 856 en nr. 878 (2018-2019)) al dat een klassieke adviesraad niet meer vereist was, wel inspraak over het cultuurbeleid:

“Het blijkt ook dat de organisatie van een cultuurraad in zijn ‘traditionele vorm’ kan maar niet moet, maar het moet wel een ‘vorm van cultuurraad’ zijn. Belangrijk bij dit alles is om de organisatie van een bredere burgerparticipatie voor ogen te hebben en te zorgen voor een dynamische aanpak, weliswaar binnen de wettelijke klijtlijnen. De ‘som’ van de regeltjes uit het decreet Lokaal Bestuur, het decreet Lokaal Cultuurbeleid en het Cultuurpact laat nog heel wat ruimte voor initiatieven voor een bredere betrokkenheid en meer inhoudelijke diepgang.”

Bij uitbreiding geldt dit standpunt ook voor de sportraad, die ook onder ‘cultuur’ valt zoals het in 1974 gedefinieerd werd.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) deelt dit standpunt en bevestigt dat een cultuur- (of sport-)raad niet vereist is, maar inspraak over het cultuur- en (sport-)beleid wel: <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/beleidsparticipatie-verplichtingen-voor-lokale-besturen>

Sommige gemeenten gaan daarom ook over tot de opheffing van cultuur- of sportraden in hun klassieke vorm en richten meer thematische avonden in over sport- of cultuurbeleid. Daarin is geen vaste structuur meer met een voorzitter en penningmeester zoals bij de klassieke adviesraden. Ook wordt minder belang gehecht aan het ‘lid’ zijn

van deze raad, dat meestal beperkt is tot sportclubs of cultuurverenigingen. De gemeente wil deze participatie breder trekken. Ook burgers die geen lid zijn van een sportclub maken immers gebruik van sportinfrastructuur en betalen de gemeentebelastingen waarmee die gefinancierd worden.

De inspecteurs van de Cultuurpactcommissie lijken evenwel een stringenter interpretatie aan te houden, en veel gewicht te geven aan het woord 'adviesorgaan' in art. 6-7 van het Cultuurpactdecreet.

Het Cultuurpact werd opgericht aan het einde van de eerste staatshervorming toen de gemeenschappen werden opgericht, om discriminatie om ideologische of filosofische redenen in het cultuurbeleid (in de brede zin) te voorkomen.

De intenties daarvan waren goed, maar moeten ook gezien worden in de tijdsgeest van de jaren '70 toen men de dominantie van één zuil per landsgedeelte vreesde. Vijftig jaar later, klinken er al eens bedenkingen op deze oude wetgeving.^[1] De hedendaagse maatschappij is inmiddels fundamenteel geëvolueerd, maar het Cultuurpactdecreet gaat nog terug op bepalingen uit 1974.

1. Kan uit art. 6-7 van het Cultuurpactdecreet worden afgeleid dat een adviesraad (voor cultuur of sport) in zijn klassieke vorm vereist is?
2. Dient een vorm van participatie voor cultuur- of sportbeleid een vaste administratieve structuur met voorzitters, penningmeester, bestuursleden te hebben?
3. Dient een vorm van participatie voor cultuur- of sportbeleid een minimale vergaderfrequentie te hebben?
4. Dienen burgers in de mogelijkheid te zijn om een vorm van participatie voor cultuur- of sportbeleid zelf samen te roepen? Of is het voldoende dat de participatie bv. éénmaal per kwartaal) samenkomt?
5. Uit de rechtspraak van de Raad van State blijkt dat voor een schending van het Cultuurpact er een discriminatie moet zijn om ideologische en filosofische redenen of om een aantasting van de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden.^[2]

Lijkt het risico op discriminatie niet veeleer te verminderen door deelname aan participatie van het sportbeleid niet te beperken tot sportclubs, maar iedere burger de mogelijkheid te geven om deel te nemen aan deze vergaderingen?

6. Achten de Vlaamse Regering het wenselijk dat een federale commissie zich uitspreekt over het Vlaamse cultuurbeleid, in het licht van de homogene bevoegdheidspakketten? Kan de handhaving van de beginselen in dit decreet niet beter plaatsvinden binnen de huidige vormen voor administratief toezicht op de lokale besturen, zonder een federale commissie?

^[1] [Ons erfdeel, 1989, blz. 237, "Vijftien jaar cultuurpactwet"](#)

[Knack, "Het Cultuurpact is voorbijgestreefd, en houdt de verzuiling in stand", Jurgen Goossens \(Ugent\)](#)

^[2] [Rechtskundig Weekblad, 25 mei 1985, Nr. 39, blz. 2664, "De vast nationale cultuurpactcommissie en de Raad van State."](#)

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (227), Bart Somers (269), Ben Weyts (494)

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT,
DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 494 van 17 april 2023

van **TOM ONGENA**

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management.